

Spis treści

Wykaz najważniejszych skrótów	11
Wykaz podstawowych pojęć stosowanych w książce	13
Wstęp	15
 Rozdział 1	
Organy i instytucje administracyjne, kompetencje, obowiązki i prerogatywy w nauce prawa administracyjnego	27
1.1. Organy a instytucje administracyjne	27
1.1.1. Podmioty administracji publicznej	29
1.1.2. Organ administracji publicznej	40
1.1.2.1. Organ administracji publicznej w nauce prawa administracyjnego	40
1.1.2.2. Rodzaje organów administracji publicznej	46
1.1.3. Organy administrujące	48
1.1.4. Instytucje administracyjne	51
1.2. Kompetencja w nauce prawa administracyjnego	55
1.2.1. Pojęcie kompetencji	55
1.2.2. Kompetencja a obowiązek	58
1.2.3. Kompetencja a zadanie	60
1.2.4. Naruszenie normy kompetencyjnej	61
1.2.5. Spory kompetencyjne	63

1.3. Obowiązek w nauce prawa administracyjnego	65
1.3.1. Pojęcie obowiązku	65
1.3.2. Źródła obowiązku	65
1.3.3. Obowiązek a uprawnienie	69
1.3.4. Brak realizacji obowiązku a naruszenie kompetencji	70
1.4. Prerogatywa	71
1.4.1. Pojęcie prerogatywy	71
1.4.2. Prerogatywa jako pojęcie określające kompetencje organu administracji publicznej	76
1.5. Podsumowanie	80
Rozdział 2	
Instytucja restytucji dóbr kultury	83
2.1. Źródło obowiązku państwa w prawie międzynarodowym	83
2.2. Pojęcie restytucji dóbr kultury	89
2.2.1. Podstawy prawne restytucji w prawie międzynarodowym do czasu zakończenia I wojny światowej	97
2.2.2. Kształtowanie się zasad restytucji dóbr kultury	100
2.2.3. Podział restytucji dóbr kultury	109
2.2.4. Restytucja realizowana po II wojnie światowej – okres powojenny	111
2.2.5. Restytucja w strefie amerykańskiej	116
2.2.5. Restytucja dóbr zagrabionych podczas II wojny światowej – okres od lat 90. XX wieku	124
2.2.6. Restytucja współcześnie – wybrane źródła prawa	130
2.2.6.1. Konwencja haska	130
2.2.6.2. Restytucja realizowana na podstawie aktów prawnych przyjętych w ramach UNESCO i UNIDROIT	132
2.2.6.3. Restytucja realizowana na podstawie porządku prawnego Unii Europejskiej	135

2.2.7. Kierunki rozwoju restytucji dóbr kultury	137
2.2.7.1. Alternatywne metody rozwiązywania sporów restytucyjnych	140
2.2.7.2. <i>Fair and just solutions</i>	142
2.2.7.3. Restytucja mienia o małej wartości	144
2.2.7.4. Zakończenie restytucji?	149
2.3. Typologia oraz kompetencje organów i instytucji powołanych do restytucji dóbr kultury	151
2.3.1. Organizacje międzynarodowe	151
2.3.2. Organy administracyjne	153
2.3.3. Instytucje powołane do rozstrzygania kwestii restytucji dóbr kultury	154
2.3.3.1. Typologia instytucji powołanych do rozstrzygania kwestii restytucji dóbr kultury	154
2.3.3.2. Komisje – skład, kompetencje i zakres zadań	155
2.3.3.3. Organizacje pozarządowe będące podmiotami administrującymi i nieposiadające takiego przymiotu ...	161
2.3.3.4. Instytucje administracyjne	164
2.3.4. Władza sądownicza	166
2.3.5. Rola domów aukcyjnych w procesie restytucji dóbr kultury	167
2.4. Prawo restytucyjne	169
2.5. Podsumowanie	173

Rozdział 3

Kształtowanie się restytucji dóbr kultury w Polsce	177
3.1. Okres po I wojnie światowej	177
3.1.1. Cele	177
3.1.2. Organizacja – organ i procedura – restytucja z Austrii i Niemiec	178
3.1.3. Organizacja – organ i procedura – restytucja z Rosji	180
3.1.4. Dokonania i ocena efektywności	186

3.2. Działania podejmowane w czasie II wojny światowej	187
3.2.1. Cele	187
3.2.2. Organizacja – organ i procedura	188
3.2.3. Dokonania i ocena efektywności	190
3.3. Po II wojnie światowej – lata 1944–1953	190
3.3.1. Cele	190
3.3.2. Organizacja – organ i procedura	192
3.3.3. Sytuacja prawna mienia porzuconego i niemieckiego ..	199
3.3.4. Porozumienie rządów ZSRR i NRD dotyczące reparacji oraz zobowiązań finansowo-gospodarczych	204
3.3.5. Dokonania i ocena efektywności	205
3.4. Lata 90. XX wieku	207
3.4.1. Cele	207
3.4.2. Organizacja – organ i procedura	210
3.4.2. Podejmowane działania	211
3.4.4. Dokonania i ocena efektywności	214
3.5. Okres po 2005 roku do 2022 roku	214
3.5.1. Cele	214
3.5.2. Organizacja – organ i procedura	215
3.5.3. Kwestie badań proveniencyjnych w polskich muzeach ...	216
3.5.4. Dokonania i ocena efektywności	221
3.6. Podsumowanie	222

Rozdział 4

Szczegółowe regulacje dotyczące restytucji dóbr kultury w wybranych krajach	225
--	-----

4.1. Niemcy	225
4.1.1. Działania podejmowane po przekazaniu kwestii naprawienia szkody	225
4.1.2. Działania podejmowane w Niemczech po zjednoczeniu ..	231
4.1.3. Koordinierungsstelle für Kulturgutverluste	234

4.1.4. Beratende Kommission – zasady funkcjonowania i rekomendacje	235
4.1.5. Deutsches Zentrum Kulturgutverluste i inne organizacje	244
4.2. Austria	244
4.2.1. Działania podejmowane po wojnie	244
4.2.2. Restytucja po przyjęciu Traktatu państwowego w sprawie odbudowy niezawisłej i demokratycznej Austrii z 15 maja 1955 roku	251
4.2.3. Ustawodawstwo w latach 90. XX wieku	256
4.2.4. Wybrane rekomendacje Kunstrückgabebeirat	261
4.2.5. Arbitration Panel for In Rem Restitution	264
4.3. Stany Zjednoczone Ameryki	265
4.3.1. Rola Stanów Zjednoczonych podczas realizacji restytucji po II wojnie światowej	265
4.3.2. Organy powołane do realizowania zadań z zakresu restytucji dóbr kultury	266
4.3.3. Przepisy dotyczące restytucji dóbr kultury	269
4.3.3.1. Holocaust Victims Redress Act	271
4.3.3.2. Holocaust Expropriated Art Recovery Act	272
4.3.3.3. Justice for Uncompensated Survivors Today Act	274
4.3.4. Działania podejmowane przez muzea i organizacje pozarządowe	276
4.3.5. Rozstrzyganie sporów restytucyjnych przed sądami amerykańskimi	277
4.3.5.1. Kwestia immunitetu jurysdykcyjnego obcych państw	282
4.3.5.2. Kwestia immunitetu dzieł sztuki wypożyczonych na wystawę	286
4.4. Rosja	288
4.4.1. Brygady trofiejne – brak restytucji – restytucja zastępcza	288
4.4.2. Działania podejmowane po II wojnie światowej	291
4.4.3. Lata 90. XX wieku i współcześnie	292
4.5. Podsumowanie	299

Rozdział 5

Propozycja efektywnego modelu restytucji dóbr kultury

w Polsce	301
5.1. Podstawowe założenia	301
5.1.1. Zarysowanie kwestii reprivatyzacji	303
5.1.2. Wstępne założenia dotyczące efektywnego modelu restytucji dóbr kultury w Polsce	307
5.2. Podmiotowe ukształtowanie procedury do spraw restytucji	308
5.2.1. Organ właściwy do restytucji	308
5.2.2. Ciąła opiniodawczo-doradcze w polskim systemie ochrony zabytków	311
5.2.3. Komisja opiniodawczo-doradcza	312
5.3. Kwestie proceduralne	315
5.3.1. Postępowanie w sprawie poszukiwania polskich dóbr kultury	315
5.3.2. Postępowanie w sprawie zwrotu dóbr kultury znajdujących się w Polsce	317
5.3.3. Rola organizacji pozarządowych w realizowaniu restytucji	318
5.4. Podsumowanie	320
Zakończenie	323
Bibliografia	329